

segla v projektu OECD z naslovom ISIP (*International School Improvement Project*). Po Hopkinsu in Reynoldsu¹² je bila ta prva faza izboljševanja šol »ohlapno konceptualizirana in premalo teoretska (*under-theorized*). Ni pomenila sistematičnega, programatičnega in koherentnega pristopa k spreminjanju šole«. Še ena značilnost, ki sta jo avtorja ugotovila za to fazo, priča o tem, da ni bilo izrazite povezave med mnogimi pobudami ter organizacijskimi spremembami in učnimi rezultati učencev. Iz tega pa izhaja vprašanje, ali so te prakse izboljševanja sploh pomembno vplivale na šolsko delo. Če pri tem pomislimo na dogajanja v slovenskem šolskem prostoru, bi se lahko spomnili na to, da je zlasti v drugi polovici osemdesetih let, ko je začela popuščati polemika v zvezi z usmerjenim izobraževanjem, hkrati pa je šolstvo postalo prizorišče dejavnosti gibanj civilne družbe, tudi v Sloveniji mogoče zabeležiti razpršene iniciative šol, učiteljev in raziskovalcev. Spričo družbenega konteksta vse bolj nepreklicne spremembe političnega sistema, bi za Slovenijo in verjetno še za vrsto drugih dežel v podobnem položaju, lahko rekli, da je bila ta faza »izboljševanja šole« okrepljena z osvoboditvijo iniciativnosti. Mogoče je torej domnevati, da se je ta faza v Sloveniji zavlekla v devetdeseta leta v obliki nekakšnega povsem neavtoritativno nadzorovanega in nenadzorovanega eksperimentiranja. Tu ostajamo zgolj pri okvirnih trditvah, ki pa bi jih kdaj kazalo podrobneje raziskati.

V drugi fazi je izboljševanje šole osredotočeno tako na razred kot tudi na raven šole. Ta druga faza se je začela v zgodnjih devetdesetih letih. V tem času so že akumulirane izkušnje pri izboljševanju šol omogočile oblikovanje smernic in strategij, uporabnih na ravni sprememb učnega procesa v razredu. Ta proces je, po ugotovitvah navedenih avtorjev, pospešilo razmerje med srenjama izboljševalcev šole in raziskovalcev učinkovitosti izobraževanja. Želja, da bi povezali izboljševanje šole z učnimi rezultati učencev, je v tej fazi označevala poglobitveni cilj, ki so ga skušali uresničevati s spremenljivo intenzivnostjo. Iz tega sta izvirali dve težnji. Prva, z veliko specifikami v že omenjeni skupini angleško govorečih dežel, je vodila k redukciji moči lokalnih oblasti in povečevanju vloge nacionalnih in državnih¹³ vlad. Druga težnja, kakršno bi težko v tej obliki identificirali kje drugje kot v ZDA, pa je bila rast celostnih modelov šolske reforme, namenjene posameznim šo-

¹² D. Hopkins, David Reynolds, The past, present and future of school improvement: towards the third age, v: *British Educational Research Journal* 27 (4), London 2001, 472.

¹³ Tu govorimo o »državi« v pomenu »zvezne države« v ZDA, kjer termin »nacionalno« pomeni navadno označuje raven celotne skupnosti držav.